

Pamela Bożek, *Z ziemi polskiej do Polski*

rozprawa doktorska – abstrakt

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

2023

Z ziemi polskiej do Polski to rozprawa doktorska rozumiana również jako dzieło artystyczne stworzona na podstawie praktyki artystycznej zaangażowanej społecznie. Prezentuję w niej działania realizowane przeze mnie w latach 2018–2023.

Jako artystka specjalizuję się w tworzeniu strategii empatycznej współpracy pomiędzy osobami artystycznymi, instytucjami kultury, organizacjami, w tym pozarządowymi i osobami z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym w Polsce.

Rozprawa *Z ziemi polskiej do Polski* stanowi moje dzieło artystyczne, które rozumiem obecność i zaangażowanie w budowanie relacji, tworzenie społeczności i towarzyszenie procesom emancypacyjnym prowadzącym do zmiany społecznej. Zdecydowałam się przedstawić je w formie tekstu, który wzbogacony jest w fotografie dokumentujące opisane działania. *Z ziemi polskiej do Polski* jako zbiór postartystycznych strategii zostanie zaprezentowany podczas wystawy doktorskiej w Galerii Widna w Krakowie w formie unikatowego egzemplarza artbooka oraz towarzyszącego mu audiobooka.

Na wystawie zostaną ponadto zaprezentowane obiekty, artefakty oraz dokumentacja analizowanych w rozprawie przykładów działań wspólnotowych, aktywistycznych, artystycznych i opiekuńczych (ich fotograficzna reprezentacja znajduje się w części trzeciej rozprawy). Kuratorką wystawy *Z ziemi polskiej do Polski* jest Anna Batko.

Rozprawa/dzieło artystyczne *Z ziemi polskiej do Polski* została napisana językiem inkluzywnym. Pozorna niekonsekwencja używanych form gramatycznych stanowi świadomą strategię włączania różnorodnych perspektyw, rozszczelniania i emancypacji i jest jednym z najważniejszych narzędzi mojej pracy jako artystki.

Rozprawa podzielona jest na cztery części. Część pierwsza to osobisty esej podejmujący tematykę zaangażowania jako reprezentacji i sojusznictwa. Analizuję w niej różne perspektywy współpracy, współbycia i uczestnictwa; poruszam kwestie dostępności i

feministycznych praktyk na rzecz sprawiedliwości społecznej, równości, samostanowienia i emancypacji; przyglądam się własnym motywacjom i sytuuję je w kontekście siostrzanych działań innych osób artystycznych.

Część druga rozprawy przybliży sytuację osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym w Polsce z perspektywy społeczno-politycznej od roku 2015 do 2023. Stanowi niezbędną dla zrozumienia analizowanych działań artystycznych kontekst i staje się tłem, skonstruowanym jak patchwork, w który wplątam teksty publicystyczne, głosy artystów i artystek, teksty kultury i opisy międzynarodowych procedur.

Część trzecia poświęcona jest wybranym działaniom artystycznym i aktywistycznym zrealizowanym od 2018 roku, są to: *Polonia. Z ziemi polskiej do Polski* (2018), *Notesy z Łukowa* (2018), *Wasze Rzeczy* (2019), *Wiza-Vis* (2019), *Mini-rozmówki polsko-czeczeńskie / czeceńsko-polskie* (2019), *Ptaki Polski* (2020), *Bezgraniczna Pomoc* (2020), *chleb to хлеб / خبز / хліб / Баница* (2021), *Zachęta do opieki* (2021), *Wezwij Posiłki* (2021), *PL 2021 PBAM 52.746795, 23.609121* (2022), *Słoń* (2022), *Dajemy Wam porozumienie* (2022).

Część czwarta to studium przypadku *Słonia* – awaryjnego miejsca opieki i działań twórczych zrealizowanego w ścisłej współpracy z Towarzystwem Zachęty Sztuk Pięknych przy Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki w Warszawie, które powstało w reakcji na rosyjską inwazję na Ukrainę, z myślą o uchodźczych osobach dziecięcych i ich opiekunkach. Szczegółowo opisuję proces powstawania i funkcjonowania miejsca, zaangażowanie tworzących je osób, organizacji i instytucji, a także wybrane autorskie narzędzia i metody współpracy w duchu pedagogiki emancypacyjnej i sztuki troski.

Lista artefaktów, które zostaną zaprezentowane na wystawie doktorskiej w Galerii Widna w Krakowie stanowiących dzieła artystyczne:

1. Artbook *Z ziemi polskiej do Polski*,
2. Audiobook *Z ziemi polskiej do Polski* (plik mp3; czyta artystka),
3. *Notesy z Łukowa* (obiekt-notes, fotografia pogładowa na stronie 98),
4. *Wasze Rzeczy* (obiekt-tkanina, fotografie pogładowe na stronach 105-108),

5. *Mini-rozmówki polsko-czeczeńskie / czeczeńsko-polskie* (książka, fotografia pogładowa na stronie 112),
6. *Wiza-Vis #1 droga* (gazeta, fotografia pogładowa na stronie 122),
7. *Wiza-Vis #2 kwarantanny* (gazeta, fotografia pogładowa na stronie 122),
8. *Ptaki Polski* (obiekt-gniazdo, dokumentacja fotograficzna, fotografie pogładowe na stronach 140-145),
9. *chleb to хлеб / خبز / хліб / Белиз* (zakwas),
10. *PL 2021 PBAM 52.746795, 23.609121* (obiekt-obrączka, fotografia pogładowa na stronie 171),
11. *Słoń* (dokumentacja, wybrane artefakty, fotografie pogładowe na stronach 224-225).

22.05.2013

Pamela Boieck